

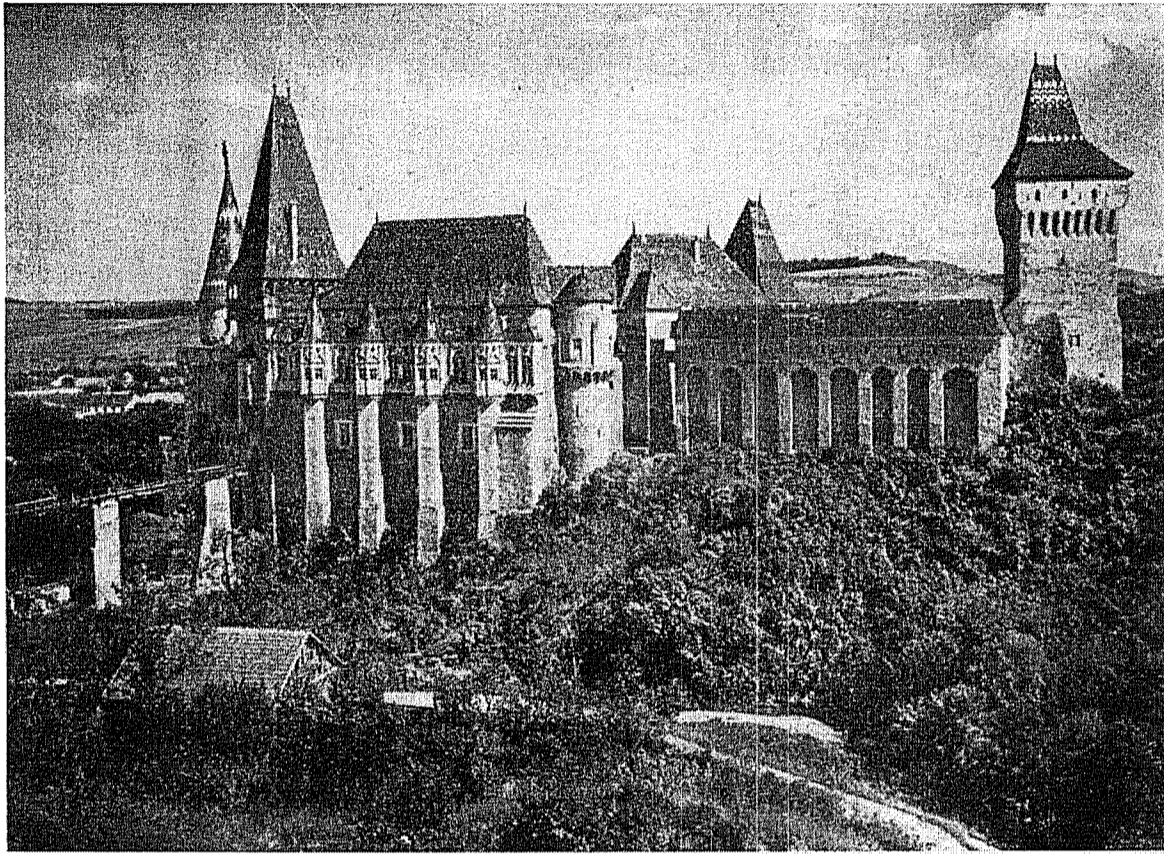
PRO Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul VIII

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fundata in 1955 de
CONSTANTIN DRAGAN

Dicembrie 1963 - N. 90

Papa pelerin la Locurile Sfinte Doi grandiosi pilastri ai Bisericii

Sighisoara: Biserica fortificată

Câteva mii de persoane au asistat, în 4 Decembrie, în Bazilica Sf. Petru, la prima « sesiune publică » a Conciliului Ecumenic.

La dreapta și la stânga tronului Pontifical, așezat sub baldachinul lui Bernini, tribunele rezervate Corpului diplomatic, reprezentanțelor străine și autorităților civile și militare italiene erau așezate, când Sfântul Părinte și-a făcut apariția în Bazilică.

Solemnitatea s'a deschis cu Liturgia oficiată de cardinalul-decan Tisserant. După slujba religioasă Sfântul Părinte a primit « ascultarea » cardinalilor, a patriarhilor și a reprezentanților episcopilor. Imediat după aceea Secretarul general al Conciliului, mons. Pericle Felici, a citit, în limba latină, proiectul de decret asupra « mijloacelor de comunicație » și asupra « Liturghiei », și s'a adresat Părinților Conciliului, întrebându-i: Eminentii și cinștii Părinți, decretul și canoanele conținute în această Constituție sunt aprobate de domniile voastre? »

Pe schele speciale, Părinții conciliului, și-au exprimat votul, prin formula « placet » sau « non placet », iscăind apoi scheda. Rezultatul votului era comunicat Păpilor, care pronunța formula solemnă de confirmare: « Decretul și canoanele citite acum sunt acceptate de Părinți, iar noi, cu aprobarea Conciliului, le declarăm și le sancționăm așa cum au fost citite ».

Imediat după aceea Sfântul Părinte și-a pronunțat discursul. După ce a anunțat încheierea sesiunii II a Conciliului, Paul VI a examinat pe scurt rezultatele atinse. « Conciliul a lucrat din greu, a spus Sfântul Părinte, și, cum știți, a înfruntat multe probleme ale căror soluții sunt în parte deja fixate în sentințe care, odată terminat lucrul asupra materiei la care se referă, vor fi publicate cu solitudinea. Alte chestiuni rămân deschise și vor fi discutate în sesiunea a treia. Nu regretăm că asupra unor probleme stă de grave va trebui încă să ne oprim atenția: comisiile competente, în al căror ajutor ne-am pus nădejdea, ținând seamă de părerea exprimate de Părinții conciliari, mai ales în Congregațiile generale, vor trebui să prepare pentru viitoarele întruniri formule adânc studiate, riguros enunțate, oportun condensate

și rezumate, în așa fel încât discuția, totdeauna liberă, să fie mai ușoară și mai scurtă ».

În discursul său, Sfântul Părinte a voit să sublinieze importanța pe care o are pentru credințioșii de rit oriental schema asupra Liturghiei. « Dacă noi aducem astăzi unele simplificări în expresia cultului nostru, și dacă încercăm să facem mai ușor de înțeles acest cult de către poporul credințioșilor și mai răspunzător limbajului său de azi, nu vrem desigur să diminuăm prin aceasta importanța rugăciunii, nici să o postpõem activității pastorale, nici să o sărăcim de puterea ei de expresie și de frumusețea ei artistică; voim numai să facem acest cult mai pur, mai autentic, mai aproape de izvoarele lui de adevăr și de har, mai în măsură să devie patrimoniu spiritual al poporului ».

Papa a amintit apoi în treacăt schemele care vor fi discutate în viitoarea sesiune a Conciliului și a afirmat că pentru formularea lor definitivă vor fi aleși din Episcopatul mondial și din ordinele religioase « o seamă de specialiști și de experți care, împreună cu membrii Sacrului Colegiu să colaboreze la traducerea în norme oportune și detaliate a deliberărilor generale ale Conciliului ».

La sfârșitul discursului său, Sfântul Părinte a comunicat Părinților Conciliului intenția sa de a întreprinde un pelerinaj în Palestina.

« E atât de vie în Noi convingerea că pentru fericita încheiere a Conciliului e necesar să ne intensificăm rugăciunea și faptele bune, încât după o matură chibzuială și după multă rugăciune, am hotărât să devenim Noi înșine pelerini în ținuturile Domnului Nostru Isus Hristos. Vrem să vizităm, cu ajutorul lui Dumnezeu, în luna Ianuarie, Palestina, pentru a preaslăvi personal, în Locurile Sfinte unde Hristos s'a născut, a trăit, a murit și, înviind, s'a înălțat la cer, tainele fundamentale ale mântuirii noastre: intruparea și răstignirea. Vom vedea astfel pământul binecuvântat de unde a pornit propovăduirea evanghelică a lui Petru și unde nici un urmaș al său nu s'a întors vreodată; noi, umili și pentru foarte scurt timp, ne vom întoarce în semn de rugăciune, de pocăință și de învoire, pentru a-i oferi lui Hristos Biserica sa, pentru a-i chema la ea pe frații despărțiți, pentru a implora îndurarea dumne-

zească în favoarea păcii între oameni, care în zilele acestea ne-a arătat din nou cât e de firavă și de nesigură, pentru a cere de la Hristos mântuirea omenirii întregi ».

Câteva minute de adâncă tăcere au revelat emoția profundă cu care cei prezenți au primit anunțul senzațional al acestei călătorii a Păpilor la Locurile Sfinte. Apoi, aplauze prelunțate au comentat satisfacția celor prezenți.

Foarte puțini prelați erau la curent cu hotărârea lui Paul VI. Insuși Patriarhul catolic al Ierusalimului, mons. Gori, a aflat știrea de la un ziarist, cu câteva minute înainte ca Papa să o comunice întrunirii conciliare.

Paul VI va fi primul Papă care va vizita Locurile Sfinte. Ioan XXIII l'ea vizitat pe vremea când era Delegat Apostolic în Turcia.

Pelerinajul lui Paul VI după un secol și jumătate, va fi deasemenea prima călătorie a unui Papă în afara hotarelor Italiei.

Paul VI va călători cu avionul. Pe parcursul spațiului aerian italian aparatul va fi escortat, cum se procedea în cazul călătoriilor șefilor de Stat, de formațiuni ale Aeronauticii militare.

După unele indiscreții vaticane, călătoria aceasta, « foarte scurtă », s'ar limita la vizitarea Betleemului, a Nazaretului și a Bazilicii Sfântului Mormânt.

Semnificația inițiativei e strict religioasă. Enorme ar putea fi, pe plan ecumenic, rezultatele și importanța acestui pelerinaj al Capului suprem al creștinătății. S'a vorbit, între altele, de o probabilă întâlnire în Palestina între Paul VI și Patriarhul Atenagora și alți capi ai Bisericilor despărțite de Roma. Câteva din cotidianele romane au vrut să vadă în călătoria aceasta a Păpilor un prelude la alte vizite în afara hotarelor Italiei.

Istorică hotărâre a lui Paul VI nu este legată numai de spiritul carității ecumenice pe care Biserica Romei o îndreaptă acum către Bisericile răsăritene, ci și de o clarificare împăciuitoare a pozițiilor creștinismului față de religia ebraică. În sensul acesta recenta discriminare a poporului evreu trebuie poate considerată drept un prelude și o pregătire la marele anunț al vizitei papale în Palestina.

Al patrulea centenar al Conciliului de la Trento a fost celebrat cu mare solemnitate în Sfântul Petru, în prezența Suveranului Pontif.

După Liturgia oficiată de Secretarul de Stat, card. Cicognani, patriarhul Venetiei, cardinalul Urbani, a pronunțat discursul oficial.

Oratorul a început prin a stabili o paralelă între Conciliul tridentin și Vaticanul II, care în istoria Bisericii « vor rămâne ca doi pilastri giganti de sprijin ai unui grandios arc de lumină, ce nu privește numai viața interioară a Bisericii, ci se extinde și la prezența ei salutară în istoria lumii ».

Patriarhul a evocat roadele Conciliului de la Trento, a amintit speranțele și temerile determinate de acest Conciliu și, în sfârșit, a invitat Părinții Conciliului să mediteze asupra caracteristicilor principale a Vaticanului II care, a subliniat cardinalul, e « pastoral », așa cum finalitățile sale sunt « ecumenice ».

Cardinalul Urbani a spus apoi: « Tocmai fiindcă trăim în unitatea credinței și în legătura dragostei, prezența fraților despărțiți de noi ne este deosebit de scumpă. Ea ne apare ca împlinirea arzătoare dorințe a Părinților de la Trento: semnul îmbărbător al unei noi clime spirituale, care nu va putea să nu dea, la vremea potrivită, roade bune ».

După discursul cardinalului, academicianul francez Jean Guittou, singurul laic admis la discuțiile primei sesiuni a Conciliului, a dezvoltat tema unității creștinilor.

« Trebuie să se evite — a spus Jean Guittou — riscurile unui « ecumenism minim », dispus să cedeze asupra tuturor motivelor de desbinare, așa cum trebuesc evitate pozițiile unui « ecumenism maxim », care, în fond, nu poate fi decât imobilitate. Ecumenismul — a precizat oratorul — necesită două sacrificii complementare: efortul eroic pe care catolicii îl cer fraților lor despărțiți catolicii trebuie să-i răspundă cu un efort umil, generos, dureros, de purificare. Sângele care realizează unitatea

nu poate fi vărsat de o singură parte ».

După terminarea ceremoniei, Secretarul general al Conciliului, Mons. Felici, a citit documentul pontifical « Pastor munus », în care Paul VI acordă episcopilor noi prerogative și facultăți, « în scopul de a sublinia și mai mult demnitatea lor pastorală și de a înlesni acțiunea lor ».

Este vorba mai ales de prerogative referitoare la celebrarea Sf. Liturghii și la administrarea Sfințelor Taine, în cazuri speciale; printre altele sunt menționate facultățile de a dispensa « pe motive întemeiate » de toate impedimentele minore; în cazul căsătoriilor mixte. În afară de privilegiile enumerate în Codul de drept canonic, documentul stabilește și alte privilegii de care se vor bucura toți episcopii; rezidenți sau titulari. Privilegiile acestea sunt: « dreptul de a predica și de a spovedi oriunde, cu excepția cazurilor în care s'ar avea opunerea titularului local; facultatea de a ierta în confesiune păcate asupra cărora numai Sfântul Scaun avea până acum prerogativa de a se pronunța; facultatea de a deslega de cenzura ecleziastică (tot în confesiune), cu excepția câtorva cazuri speciale, cum ar putea fi: celebrarea Liturghiei, « din motive bine întemeiate », în orice ceas din zi, distribuirea comuniunii, emanarea unui anumit număr de indulgențe, în condițiile în care aceste indulgențe sunt de obicei acordate de Sfântul Scaun ».

Esta vorba, în totul, de 40 facultăți și de 4 privilegii pe care Paul VI le acordă episcopatului catolic ».

Documentul e deosebit de important, deoarece garantează noui puteri episcopilor, puteri care le vor înlesni sarcinile și împuternice acțiunea. El se integrează în marea dezbateră care s'a avut în Conciliu asupra puterilor episcopilor. Într'un anumit sens, deși nu se referă în mod direct la schema specifică « De episcopis », documentul acesta aduce o contribuție importantă la definirea rolului episcopilor.

Mănăstirea Căldărușani

Vor trimite observatori?

Reproducem, cu bucurie, din periodicul « Solia », oficiul Bisericii Ortodoxe române din America:

La Roma, în Basilica « Sf. Petru », s'a redeschis Consiliul Universal al Bisericii Romano-Catolice, compus din Episcopii diocezanii și din Cardinalii Bisericii surori.

Aceasta este a doua ședință, prima fiind ținută sub păstoria Papei Ioan.

Scopul acestei întruniri este ca să discute probleme de interes pentru întreaga Biserică Romano-Catolică.

Deși întrunirea este limitată la Romano-Catolici, toate Bisericile creștine sunt interesate în ceea ce se discută și se hotărăște la Roma pentru că încreștinarea este astăzi la răscruce și trebuie să găsească soluții noi pentru continuarea și întărirea învățăturilor mântuitoare de suflet.

Le Consiliu au fost invitați ca observatori, fără drept de cuvânt ori de vot, și delegați de la alte Biserici, între care și Ortodoxii. La prima șe-

dință, ținută anul trecut, Protestanții au trimis delegați, dar din lumea ortodoxă numai Patriarhia Rusă de la Moscova a trimis o delegație.

Anul acesta, punându-se din nou problema, s'a convocat o ședință a delegaților Bisericilor Ortodoxe Autocefale, la Rhodos, în Grecia, și s'a discutat ce să se facă. Biserica Greacă n'a luat parte la această întrunire și prin gura Arhiepiscopului Mitropolit Primat de la Atena a refuzat să trimită delegați. În fața acestei atitudini celelalte Biserici au decis ca fiecare Patriarhie, ori Biserică autonomă, să fie libere să decidă cum cred că este mai bine. Așadar cei cari vreau să meargă, pot merge, fără a fi considerați călcători de principii ortodoxe.

Este regretabil că nici de data aceasta Ortodoxii nu au putut prezenta un punct de vedere comun, dar socotim înțeleaptă decizia de a da libertate fiecărei Biserici Ortodoxe naționale să procedeze cum vrea și cum îi dictează interesele.

Amurg pe Dunăre

La fântâna

Conciliul Ecumenic Vatican II

În ultimele zile ale sesiunii a doua a Conciliului a fost examinată schema asupra ecumenismului. Capitolul al doilea al schemei insistă asupra reformei interioare pe care fiecare catolic trebuie să o facă zilnic în propria sa conștiință pentru ca Biserica, prin conversiunea zilnică a fiecărui din membri săi, să fie în adevăr « mireasa frumoasă », fără pată și fără sbărcituri. Capitolul acesta vorbește deasemenea despre momentele în care trebuie să ne rugăm împreună cu frații despărțiți, dar mai ales insistă asupra formei în care credința catolică trebuie să fie prezentată necatolicilor.

Ultimul paragraf vorbește despre colaborarea dintre catolici și creștinii care aparțin altor Biserici, în zonele de misiune, fie pentru a nu scandaliza pe necredincioși, fie în folosul unei acțiuni pastorale mai eficiente.

Cardinalul Gracias, arhiepiscop de Bombay, în India, a ținut să sublinieze, în intervenția sa, că « lumea adversară este azi prea puternică pentru ca creștinătatea să-și poată permite să fie neunită ». Cardinalul a cerut ca textul capitolului să dea mai mult relief acțiunii comune în folosul celor săraci, în care catolicii și protestanții trebuie să aibă o unitate de vederi și de acțiune cât mai vizibilă și mai operantă.

Tema săracilor l'a antrenat pe cardinal să înfrunte teza drepturilor omului. El a propus deasemenea să se ceară Papii ca schema Bisericii în lume și a drepturilor omului să fie prima de supus examinării Conciliului, la deschiderea sesiunii a treia.

Cardinalul Silva (Santiago - Chili) a specificat că ecumenismul catolic nu poate să se limiteze la expunerea adevărului, ci trebuie să « ardă de o dragoste pe care frații despărțiți să o poată simți ». Patriarhul catolic al Ierusalimului, Alberto Gori, a vorbit despre necesitatea unei cunoașteri practice a opiniilor și moravurilor fraților despărțiți, iar arhiepiscopul Conway de Armagh a subliniat că

« pentru a fi siguri că mișcarea ecumenică nu se va îndepărta de drumul ce bun, e necesar ca încă de la primele rânduri ale capitolului să se precizeze că orice acțiune îndreptată în sensul unirii să fie făcută sub controlul și continua veghere a episcopilor ».

Arhiepiscopul portughez Mons. Antonio Cardozo a subliniat bunătatea și utilitatea întâlnirilor dintre catolici și necatolici, dar a insistat asupra necesității unei selecționări atente a catolicilor care iau parte la asemenea întruniri, fiindcă numai așa se poate garanta un rezultat pozitiv.

Mons. Gay (Guadalupa) a spus că acțiunea pastorală trebuie să se adreseze păgânilor în aceeași măsură în care e ținută să se adreseze acelor care și-au pierdut credința, cum s'a întâmplat cu imensele mase aluncate pe panta comunismului ateu: « La ce servește fraternizarea între ei a episcopilor și observatorilor, dacă viața practică a comunității continuă să fie minată și agitată de o luptă surdă? ».

Ar trebui să se evite încercarea de a converti persoane care sunt deja creștine și să se limiteze predicarea Evangheliei la acei care nu-l cunosc pe Hristos.

Sesiunea a doua a Conciliului s'a încheiat cu o petiție adresată Papii și icalită de 200 episcopi, în care se cere ca Conciliul să trateze, într-o schemă specială, despre comunism. Se cere ca documentul să indice « erorile comunismului și socialismului, în aspectele lor filosofice, sociologice și etnice ».

Episcopii care au iscălit petiția susțin că mulți catolici par dispuși să adopte doctrinele marxiste și structura economică și socială a comunismului. Situația ar fi agravată de ostentarea unei « libertăți fictive » de către guvernul sovietic, care poate crea iluzii asupra onora din evoluțiile în curs în lumea comunistă ».

miscellanea

Amenajată de Lyons Club, o organizație care își propune să servească pacea prin schimburi și întâlniri culturale, expoziția « Pictori romani de astăzi » de la Palatul Expozițiilor din Roma e recoltat un frumos succes de critică și de public.

O expoziție care a avut marele merit de a fi selecționată cu cea mai mare severitate operele și pe artiștii expozanți, lucru care nu s'a întâmplat până acum cu colectivele de massă, în care artiști valoroși erau sufocați de numărul enorm al diletanților (sau aproape). Severitatea selecției a garantat acestei expoziții un nivel înalt și o unitate dacă nu de stil, ceace ar fi să cerem prea mult de la o expoziție antologică ad cărui scop principal e totdeauna acela e a da publicului o idee cât mai completă despre ceea ce se face azi în domeniul picturii de orice școală și orientare, ci o unitate realizată prin cea mai autentică trăire artistică a tuturor expozanților, figurativi sau abstracți.

Au expus cei mai calificați reprezentanți ai celor două curente, toți pictori romani de vîrstă veche, la care organizatorii au voit să adauge și câțiva artiști care, deși născuți și trăiți în provincie, lucrează totuși în spiritul marilor orientari artistice romane și tocmai de aceea se prezintă cu toate actele în regulă, într-o expoziție rezervată artiștilor romani.

Si apoi, sunt romani și romani: romani « de Roma », și romani de adopțiune, tot atât de asimilați climatului artistic și cultural în care ei respiră astăzi. E cazul unei artiste totdeauna prezenta în expozițiile romane, foarte des angajată în bătăliile pentru diferitele premii de pictură, lațiale și extra-lațiale: Nina Batalli, pictoriță de mare talent și seriozitate, care cu atîta inteligență și sinceritate a știut să-și adapteze paleta românească exigențelor artistice ale orasului care de vre-o cinesprezece ani a devenit a doua sa patrie. De Nina Batalli publicul a admirat trei splendide lucrări, care ne-au dat din plin măsura inteligenței compozițiilor ei (Terasa), a capacității ei de sinteză (Peisagiul la Albano), a vocației ei pentru narațiunea poetică (« Nud »).

La teatrul « Eliseo » din Roma, cu ocazia conferinței lui Eugen Ionescu, publicul și-a disputat până la ultimul milimetru spațiul absolut insuficient pentru a-i conține pe toți curioșii și fideliile dramaturgului-conferențiar.

Ce-și promiteau romanii de la conferința aceasta nu era greu de ghicit: era destul să-ți arunci privirea în jur, în sală: pretutindeni fețe care așteptau să se deschidă în răs, în timp ce, de pe catedră, Eugen Ionescu servea publicului său o neobișnuit de monotonă disertație asupra raporturilor autorului cu critica...

« Le théâtre, moi, les autres », a fost o conferință dela care publicul aștepta una din acele magistrale lecții de funambulism logic, sau, dacă preferați, de ilogicitate perfectă, care l'au

făcut celebru. Conferința, dimpotriva, s'a rezolvat într-o foarte convențională expunere despre ceea ce ar trebui să însemne pentru critic opera de artă, despre poziția existențială a artistului, despre rațiunile creației artistice, despre sinceritatea și neșincritatea artistului față de propria creație.

La sfârșit, în orice caz, un ropot de aplauze cordiale, adresate desigur mai curând autorului revoluționarelor acțe unice decât « îmburghezitului » conferențiar.

Adresându-se unui mare număr de gazetari catolici prezenți la Roma pentru ceremonia închiderii sesiunii a doua a Conciliului Ecumenic, cardinalul Lercaro, arhiepiscopul Bolognei, a pronunțat un discurs în care a subliniat importanța aportului presei catolice în difuzarea știrilor și comentariilor privitoare la Conciliu și în stabilirea unei punți de comunicare între masele credincioșilor din lumea întreagă și Părinții Conciliului.

Sesiunea aceasta a Conciliului, a asigurat cardinalul Lercaro, se încheie cu un bilanț absolut pozitiv. Biserica a privit spre lumea modernă, a examinat problema ecumenismului, a propus discriminarea religioasă a evreilor și s'a ocupat de problema libertății religioase. În viitoarea sesiune, care se va deschide în 14 Septembrie 1964, ca își va spune cuvântul și asupra altor probleme ale societății contemporane, printre care problema foamei și pașea.

« Si cine va informa opinia publică, cine o va ajuta și în viitor să urmărească discuțiile Conciliului, dacă nu ziaristii, ei, care până acum au dat dovadă de atîta interes și fervoare creștină, colaborând, în măsura limitelor profesunii lor, cu Părinții Conciliului, într'un spirit care a depășit limitele tehnicii profesionale, dovedind participarea intens creștină a ziaristilor acreditați la Conciliu la problemele discutate de Vaticanul II? » — s'a înfățat cardinalul Lercaro.

Discursul acesta a fost pronunțat la închiderea marelui Symposium al Uniunii Internaționale a Presei Catolice ținut la Roma zilele acestea. Moțiunea finală definește în primul rând funcția socială a informației

care, pe planul tehnicii comunicației, nu consistă în simpla cunoaștere a tehnicilor individuale sau a elementelor culturale, ci exprimă însăși viața societății pe care ea are puterea s'o influențeze, permițându-i să-și desfășoare din ce în ce mai bine misiunea în vederea realizării binelui comun. Informația asupra actualității transportă în interiorul Bisericii marile preocupări și probleme ale timpului nostru, presa devenind, în felul acesta, un instrument de mediațiune între Biserică și societate.

« In memoriam Const. Brailoiu »: astfel se intitulează o nouă lucrare artistică datorită neobositei pictorițe româno-olandeză, doamna Isabella Kerkhoven-Constantinescu. Este vorba de o ilustrată pliabilă, sub formă de copertă de carte, cu un desemn în tuș negru de remarcabilă frumusețe. Inconjurat de un chenar cu delicate motive colorate de broderie populară. Desfacându-l, interiorul prezintă, în tr'o perfectă realizare grafică, o binecunoscută melodie în stil popular, transcrisă pentru pian și voce, închinată memoriei lui Brailoiu.

Opera doamnei Kerkhoven-Constantinescu constituie nu numai un prețios element pentru orice colecționar de artă românească, dar și un practic « greeting », un răvaș de felicitare pentru orice ocazie, ieșind din comunul clasicilor urâi confecționate în mod mai mult sau mai puțin ferecit.

Valoarea artistică și simbolul acestei prezentări, faptul că ea a fost dedicată memoriei unuia dintre cei mai de seamă muzicologi și folkloriști ai lumii, — lui Constantin Brailoiu, eruditul compatriot mort în exil mai anii trecuți, — ar trebui să îndemne pe frații noștri a-și procura opera, ce constituie un practic vehicul de felicitări, dându-i cât mai largă difuziune printre Români și străini. Se va contribui în felul acesta la cunoașterea și popularizarea unei eminate personalități naționale și se va oferi totodată autoarei, care cu grele jertfe financiare a tipărit lucrarea, mulțumirea de a-și vedea apreciată truda.

Cărțile postale de rară eleganță, se pot procura scriind doamnei Isabella Kerkhoven-Constantinescu la Haga, Olanda, EMMASTRAAT 30.

Bucureștii de altă dată